

සෞභාග්‍යමත් දේශයක් උදෙසා - “සුසංවේද ”

ස්වයං රැකියා වෙළඳපොළ

මිනිස්බල සැලසුම්, සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශය.
කම්කරු හා විදේශරැකියා අමාත්‍යාංශය

ස්වයං රැකියා වෙළඳපොළ

(බුද්ධි කලමනාකරණ සැසියකි)

අධ්‍යයනය, දත්ත විශ්ලේෂණය හා වාර්තා සම්පාදනය

කේ. උදිතා ඉරෝෂණී විජේවර්ධන
සංවර්ධන නිලධාරී
ශ්‍රම වෙළඳපොළ තොරතුරු හා පර්යේෂණ අංශය

උපදේශකත්වය
අනුෂා ගෝකුල ප්‍රනාන්දු
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
මිනිස්බල හා රැකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව

මෙහෙයවීම හා අධීක්ෂණය
බී. සුමිත් නිශාන්ත පෙරේරා
අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම් හා පර්යේෂණ)
හා
එල්. පී. ලලිත් ගුණරත්න
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ
ශ්‍රම වෙළඳපොළ තොරතුරු හා පර්යේෂණ

සංස්කරණය
බී. සුමිත් නිශාන්ත පෙරේරා
අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම් හා පර්යේෂණ)

පිටු සැකසුම

කෝෂලා ගයාත්‍රී දෙහිගස්පිටිය
තොරතුරු තාක්ෂණ නිලධාරී

පටුන

01. හැඳින්වීම.....	1
02. ස්වයං රැකියා වෙළඳපොළ අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණු	3
03. ක්‍රමවේදය	3
04. බුද්ධි කලමනාකරණ සැසිය තුළ මතු වූ කරුණු	4
05. හඳුනාගත් ගැටලු හා යෝජනා	12

01.හැඳින්වීම

නූතන සමාජයේ තාක්ෂණික වැඩිදියුණු වීම්, ජන සංයුතියේ වෙනස්කම්, වෙනස් වන දේශපාලන, සංස්කෘතික, සේවා නියුක්ති සහ නිෂ්පාදන වෙනස්වීම් ආදී කරුණු රැසක බලපෑම හේතුවෙන් මිනිසා ජීවත් වන ස්වභාවය සහ ඔවුන්ගේ රැකියා වල ස්වභාවය පෙර අපේක්ෂා නොකළ පරිදි වෙනසකට ලක් වෙමින් පවතී. එම පරිවර්තනයට වඩාත් නම්‍යශීලී විය හැකි ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රය හැඳින්විය හැකි අතර වර්තමානයේ බොහෝ රැකියා මාර්ගගත (Virtual) ක්‍රමයට පරිවර්තනය වෙමින් පවතී. එසේම රටක ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීමට හා සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රබල අවියක් ලෙස ස්වයං රැකියා වෙළඳපොළ දක්වන දායකත්වය අතිමහත් වේ.

2019 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු රැකියාලාභී පරිමාවෙන් ස්වයං රැකියාලාභීන් 41.72% කි. රැකියාවක නියුක්ත කාන්තාවන්ගෙන් 41.09% ක් ද රැකියාවක නියුක්ත පිරිමි පාර්ශවයෙන් 42.04% ක් ද ස්වයං රැකියාවල නියුතු වේ. (Source: International Labour Organization, ILOSTAT database. Data retrieved in September 2019)

ශ්‍රී ලංකාවේ මිලියන 22.182 ක් වූ ජනගහණයෙන් ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය 50 % කි. ඉන් 70.9% ක් පුරුෂ පාර්ශවය වන අතර 31.7% ක් කාන්තා පාර්ශවය වේ . ශ්‍රම බලකායෙන් සේවා නියුක්ති අනුපාතය 94.8 % කි. සේවා නියුක්ති අනුපාතයෙන් 27.3% ක් කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ ද , 26% ක් කාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ ද 46.7% ක් සේවා වලද නියැලී ඇත. මුළු සේවා නියුක්තියෙන් 58.1% ක් අවිධිමත් අංශයේ සේවා නියුක්තියට අයත් වන අතර ඉන් 89.1% ක් කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට අයත් වේ. සේවා වියුක්ති අනුපාතය 5.2% ක් වන අතර 3.8% ක් පුරුෂ පාර්ශවය ද 7.7% ක් කාන්තා

පාර්ශවය ද වේ. (මූලාශ්‍රය : Sri Lanka Labour Force Statistics Quarterly Bulletin 4 th Quarterly - 2020) රැකියාවක, අධ්‍යාපනයක හෝ පුහුණුවක නිරත නොවන තරුණ කණ්ඩායම (NEET) 2021 මහබැංකු වාර්තාවට අනුව 685,424 ක් බව සඳහන් වේ. එමෙන් ම තරුණ විරැකියා අනුපාතය (අවු:15-24) 26.5%කි. අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව වැඩිම විරැකියා අනුපාතය අ.පො.ස උ.පෙළ හා ඉහළ අධ්‍යාපනයක් සහිත පිරිස 9.8% ක් වන අතර එයින් 6.2%ක් පුරුෂ පාර්ශවය වන අතර 13.6% ක් කාන්තා පාර්ශවය වේ. (මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2020) මෙම තත්වය තවදුරටත් අවම කර ගැනීමට ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රය තුළින් නව රැකියා උත්පාදනය කිරීමට මංපෙත් විවර කිරීම සිදු කළ යුතුය.

නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ එක් පුද්ගලයකුගේ අවම යැපුම් මට්ටම පවත්වා ගැනීම සඳහා මාසික වියදම රු: 5972 ක මුදලක් අවශ්‍ය වේ. (ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2022 (පෙබරවාරි). ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමන අනුපාතය 45.30% දක්වා (NCPI) ඉහළ ගොස් ඇත (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2022). එය තවදුරටත් ඉහළ යමින් පවතී. මෙම තත්වයන් සඳහා දේශීය වශයෙන් කොරෝනා වසංගත තත්වය, ලෝක දේශපාලන හා ආර්ථික අස්ථාවරත්වය හා ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදය බෙහෙවින් බලපා ඇත. මෙම තත්වයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා, මධ්‍ය හා මහා පරිමාණ ව්‍යවසායන් වැසී යාම හා සේවක සංඛ්‍යා කප්පාදු කිරීම් නිරීක්ෂණය වේ. ස්වයං රැකියා සඳහා සාපේක්ෂව අවශ්‍ය වන ප්‍රාග්ධනය හා තාක්ෂණය අවම වේ. එබැවින් වර්තමාන ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ සේවා නියුක්තිය රැක ගැනීම හා සේවා වියුක්තිය ප්‍රමාණය අවම කර ගැනීමටත් එමඟින් වර්තමානයේ පවතින ආර්ථික අභියෝගයන් ජය ගැනීමටත් ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රය වර්ධනය කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.

02. ස්වයං රැකියා වෙළඳපොළ අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණු

- I. ආර්ථික ස්ථායීතාව ළඟාකර ගැනීම හා රැකියා අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා ස්වයං රැකියා වල විභවතාව අධ්‍යයනය කිරීම.
- II. දේශීය නිෂ්පාදන ඉහළ නැංවීම සඳහා අඩු ආදායම්ලාභී ප්‍රජාවගේ දායකත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම.
- III. කුඩා පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා නව ව්‍යවසායකයින් බිහි කිරීමට අවශ්‍ය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම.
- IV. රැකියා වෙළඳපොළට සරිලන පුහුණු දිශානතීන් හඳුනා ගැනීම.
- V. ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රයේ පවතින ගැටලු හඳුනා ගැනීම.

03. ක්‍රමවේදය

ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රය නියෝජනය කරන පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය ආයතන බුද්ධි කලම්බන සැසියට ආරාධනා කොට සහභාගී කරවා ගැනීම. මෙහිදී සමාදේධි, ගෘහ ආර්ථික, ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය, ස්වයං රැකියා හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය, ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ව්‍යාපාර සංවර්ධන ආයතනය යන ආයතන සහභාගී කරවා ගන්නා ලදී.

සහභාගී වූ ආරාධිත ආයතන

- මිනිස්බල හා රැකිරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුවේ රැකියා නිර්මාණ හා ප්‍රවර්ධන අංශය
- සමාදේධි, ගෘහ ආර්ථික, ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය, ස්වයං රැකියා හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය
- කාන්තා හා ළමා සංවර්ධන, පෙර පාසල් හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන, පාසල් යටිතල පහසුකම් හා අධ්‍යාපන සේවා රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය
- තරුණ හා ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශය - කුඩා ව්‍යාපාර සංවර්ධන අංශය (SED)
- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
- අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

- ලංකා කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලය (IDB)
- ප්‍රාථමික කාර්මික අමාත්‍යාංශය
- කර්මාන්ත සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
- කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව - පළාත් සභා
- ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුව (RDB)
- මහජන බැංකුව
- සණස සංවර්ධන බැංකුව
- ජාතික සංවර්ධන බැංකුව (NDB)
- SIYB Association of Sri Lanka
- ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය (ILO)
- ලංකා ජාතික සර්වෝද ශ්‍රමදාන සංගමය
- ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය (EDB)
- ව්‍යාපාර සංවර්ධන ආයතනය
- ජාතික තරුණ සේවා සභාව
- ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව (NPD Budget)

04. බුද්ධි කලම්භන සැසිය තුළ මතු වූ කරුණු

01. වත්මන් රැකියා වෙළඳපොළ ස්වභාවය

වත්මන් ස්වයං රැකියා තත්වය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය නියෝජනය කරමින් කරුණු ඉදිරිපත් කරන ලදී. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට අනුව රැකියාවක් ලෙස අර්ථගන්වනු ලබන්නේ වැඩකරන වයසේ ජනගණයෙන් යම් නිශ්චිත කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ (සතියක් හෝ දිනක්) රැකියාවක නිරත වීමයි. එය වැටුප් ලබන රැකියාවක් හෝ ස්වයං රැකියාවක් විය හැකිය. ජාත්‍යන්තර රැකියා වර්ගීකරණයට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සේවකයන්, සේවයෝජකයන්, තමන්ගේම රැකියාවක නියුතු වූවන්, වැටුපක් නොලබන පවුලේ සාමාජිකයන් යන පිරිස ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රයට අයත් වේ. වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වයං රැකියා වල නියුතු වූවන් හඳුනා ගැනීමේ දී සේවයෝජකයන් හා වැටුපක් නොලබන පවුලේ සාමාජිකයන් අතහැර තමන්ගේම රැකියාවක නියුතු වූවන් (Own Account

Workers) ගැන පමණක් සාකච්ඡා කිරීම සිදු වේ. ලෝකයේ අනෙකුත් රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින පිරිස 14.8% ක් වන අතර පෞද්ගලික අංශයේ සිටින පිරිස 42.7% ක් වේ. මෙම අංශ දෙකෙහිම සේවයේ නියුතු පිරිස 60% කට ආසන්න වේ. ඉතිරි 40% කට ආසන්න පිරිස ස්වයං රැකියාවල නියුතු වූවන් වේ. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සේවකයින් 05 දෙනෙකුට වැඩි පිරිස විධිමත් අංශයට අයත් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ 10 දෙනෙකුට වැඩි පිරිස විධිමත් අංශයට අයත් වේ.

බිලියන 7.9 ක් වූ ලෝක ජනගහණයෙන් සේවා යෝජකයන් 2% ක් 3% ක් අතර සංඛ්‍යාවක් සිටින අතර එයින් සේවකයන් 45% ක් ද තමන්ගේම රැකියාවක නියුතු වූවන් 34% ක් ද වැටුපක් නොලබන පවුලේ සාමාජිකයන් 11% ක් ද වේ. ලෝක මට්ටමේ වැඩකරන වයසේ ජනගහණය බිලියන 5.3% කි. එයින් තරුණ පිරිස (අවුරුදු 15-24) බිලියන 1.2%කි. 36% ක ප්‍රමාණයක් රැකියාවල යෙදී සිටින අතර අධ්‍යාපන කටයුතු සහ පුහුණුවීම් වල 42% ක් යෙදී සිටිනු ලැබේ. රැකියාවක, අධ්‍යාපනයක හෝ පුහුණුවක නිරත නොවන (NEET) කණ්ඩායමට 22% ක් අයත් වන අතර 2019 වර්ෂය වන විට එය මිලියන 267 කි.

වර්තමානයේ ලෝක මට්ටමෙන් රැකියා අහිමි වී යාමක් දක්නට ලැබෙන අතර පවතින රැකියා රැකගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. එමෙන් ම ශ්‍රම වෙළඳපොළට එකතු වන ශ්‍රම බලකාය සඳහා නව රැකියා නිර්මාණකරුවන් ව්‍යවසායකයන් තුළින් බිහි කිරීම කළ යුතු අතර නව රැකියා නිර්මාණය විය යුතුය.

02. මහ බැංකුව මඟින් කෘෂිකර්මාන්තයේ ව්‍යාපාර මුල් කර ගනිමින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය පද්ධතියේ කේන්ද්‍රීය ස්ථානය ලෙස සලකනු ලබන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් පෙරදැරිව කටයුතු කරනු ලබයි. එනම්,

- ආර්ථික හා මිල ස්ථායීතාව පවත්වාගෙන යෑම
- මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව පවත්වාගෙන යෑම

මහ බැංකුව යටතේ ඇති ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අංශය මඟින් රටේ ඇති මූලික අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රමුඛතාවය දැක්විය යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගෙන ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන මූල්‍ය පහසුකම් සැලසීම සිදු කරනු ලැබේ. ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය උදෙසා දායකත්වය දැක්වීමේ දී එහි මූලික අරමුණු වන්නේ ප්‍රාදේශීය විෂමතාවය හා දුප්පත්කම දුරලීම පාදක කර ගනිමින් ආරම්භ කරන්නා වූ ව්‍යාපෘති සඳහා මූල්‍ය අනුග්‍රහය ලබා දීමයි. එහි දී ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍රය ප්‍රධාන වන අතර ඒ සම්බන්ධව කරුණු පහක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දෙනු ලැබේ.

- I. ප්‍රමුඛතා දැක්විය යුතු ක්ෂේත්‍ර වර්ධනය කිරීම
- II. සේවා සැපයීමක් සිදු වීම
- III. දේශීය අමුද්‍රව්‍ය වල භාවිතය
- IV. මනා නිමැවුමකින් යුක්ත භාණ්ඩයක් වීම
- V. දිගු කාලීනව පවතින ව්‍යාපාරයක් වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමානයේ පවතින ආර්ථික තත්වය හේතුවෙන් දුප්පත්කම දුරලීම මූලික අරමුණක් කර ගනිමින් ආහාර නිෂ්පාදනයට හා කෘෂිකාර්මික වශයෙන් දායක වීම ප්‍රමුඛ කාර්යයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. විශේෂයෙන් කෙටිකාලීන හෝග හා කෙටි කාලීන ආහාර නිෂ්පාදනයන් ක්ෂණික අවශ්‍යතාවයන් ලෙස සලකා ඒ සඳහා පුහුණු ලැබූ ස්වයං රැකියාලාභීන්

බැංකු ගත කිරීම හා උපරිම සහන සහිතව ක්ෂණික මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීම සිදු කරනු ලබයි.

උදා - ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධන මූලාරම්භන ණය (පුහුණු ආයතන වලින් පුහුණු ලැබූ තරුණ තරුණියන් සඳහා ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කිරීමට ලබා දෙනු ලබන ණය විශේෂයකි)

අගයදාම ව්‍යාපෘති වැඩසටහන (නිෂ්පාදන හෝ භාණ්ඩ අලෙවිය සඳහා පවතින වෙළඳපොළ ගැටලුව නිරාකරණය කිරීම සඳහා ගිවිසුම් ගත කර ගත් ණය යෝජනා ක්‍රමයකි.)

ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කිරීමට පෙර එම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ මනා පුහුණුවකින් හා දැනුමකින් සන්නද්ධ විය යුතු අතර මූල්‍ය දැනුම තිබීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. මූල්‍ය දැනුම ලබා දීමේ දීර්ඝ කාලීන වැඩපිළිවෙළක් ලෙස “මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය” මඟ බැංකුව විසින් හඳුන්වා දී තිබේ. මෙමගින් ණය මුදලක් ලබා ගැනීම, මුදල් යෙදවීම, ආදායම් ඉපයීම, ගිණුම්ගත කිරීම හා කළමනාකරණය පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා දෙනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පුහුණු ආයතන හා මූල්‍ය ආයතන සම්බන්ධ කර ගනිමින් ශ්‍රී ලාංකික තරුණ තරුණියන් ඉලක්ක කර ගනිමින් දැනුවත් කිරීම සිදු කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය මගින් සිදු කරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන ව්‍යවසායකයන්ගෙන් අවුරුදු හතරක් ඇතුළත 40% ක් බිඳ වැටෙන බව සොයාගෙන ඇත. ඒ සඳහා මූලික හේතු ලෙස කළමනාකරණ ගැටලු, මූල්‍යමය ගැටලු, ගිණුම්තබා ගැනීමට ඇති නොහැකියාව, වාර්තා තබා නොගැනීම, ව්‍යාපාරය හා පුද්ගලයා දෙදෙනෙක් ලෙස සලකා කටයුතු නොකිරීම හඳුනාගෙන ඇත.

03. ජනතා සංවර්ධනය සඳහා න්‍යායාත්මක පදනමක් සමෘද්ධි පද්ධතිය තුළ ක්‍රියාත්මක වීම

දිළිඳුකම පිටුදැකීම හා ජනතාව සවිබල ගැන්වීම සඳහා පැහැදිලි න්‍යායාත්මක පදනමක් සහිතව සමෘද්ධි අමාත්‍යාංශය මගින් ඉදිරිපත් කිරීමක් මගින් සම්බන්ධ වන ලදී. මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ ස්වයං රැකියා සම්බන්ධව ආයතන කිහිපයක් යටතේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

- සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන
- සෞභාග්‍යා සංවර්ධන කාර්යාලය යටතේ ඇති සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මාන
- ග්‍රාම සංවර්ධන අභ්‍යාස හා පර්යේෂණ ආයතනය

සමෘද්ධිලාභීන් වැඩි ආදායම් , මධ්‍ය ආදායම්, අඩු ආදායම් හා ආදායම් නොමැති ලෙස වර්ගීකරණය කර සමෘද්ධි බැංකු හරහා රුපියල් පනස්දහසේ සිට රුපියල් ලක්ෂ 10 දක්වා මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දෙනු ලැබේ. රුපියල් ලක්ෂ 10 ට වැඩි මූල්‍ය පහසුකමක් අවශ්‍ය වැඩි ආදායම්ලාභියෙකු වේ නම් සමෘද්ධි බැංකුව යටතේ ඇති ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුව මගින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගත හැකිය.

ජාතික නිෂ්පාදන වැඩි කිරීම හා ආදායම් වැඩි කිරීම මූලික අරමුණු කර ගනිමින් සෞභාග්‍යා සංවර්ධන කාර්යාලය 2021 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද අතර 2022 වර්ෂයේ අප්‍රේල් මාසය වන විට සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මාන 578 ක් ආරම්භ කොට ඇත. ස්වයං රැකියා සඳහාම නව ප්‍රවර්ධනයක් ලෙස සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මාන ආරම්භ කරන ලදී. සමෘද්ධිලාභීන්, සමෘද්ධිලාභීන් නොවන, වෙනත් අඩු ආදායම්ලාභීන් හා මධ්‍ය මට්ටමේ ආදායම්ලාභීන්ගේ එකමුතුවෙන් රටේ නිෂ්පාදන වැඩි කිරීම මූලික අරමුණු කර ගනිමින් මෙම ගම්මාන ආරම්භ වී ඇත. සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මානයක් ලෙස හඳුනාගනු ලබන්නේ කිසියම් ප්‍රදේශයක

(ග්‍රාමනිලධාරී වසමක) පවතින සම්පත් වල සුලභතාවය, වෙළඳපොළ, අමුද්‍රව්‍ය හා වෙනත් සාධනීය කරුණු (යම් ප්‍රදේශයක විවිධ ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ සාම්ප්‍රදායික හා තාක්ෂණික දැනුම ඇති පුද්ගලයින් බහුලව සිටීම) පදනම් කර ගනිමින් අවම ව්‍යවසායකයින් විසි දෙනෙකු මුල් කර ගනිමින් සකස් කරන ලද්දකි. මෙමඟින් මාසිකව අවම වශයෙන් රුපියල් 30000 – 50000 ත් අතර අඛණ්ඩ ආදායමක් උපයා ගනිමින් තිරසාර ලෙස පවත්වාගෙන යා යුතුය.

ග්‍රාමීය මට්ටමින් විවිධ ස්වයං රැකියා ව්‍යාපාර හඳුනාගෙන දිස්ත්‍රික් හා ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගේ අනුදැනුම යටතේ මෙම ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. ව්‍යවසායකයින් එකතු කර “සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන සමිතියක්” පිහිටුවා එක් ව්‍යවසායකයෙක් සඳහා රජය මඟින් නැවත අය කර නොගැනීමේ පදනම මත රුපියල් ලක්ෂයක මුදලක් ලබා දෙනු ලැබේ. ගෘහාශ්‍රිතව ආරම්භ කරන මෙම ස්වං රැකියා වල 50% කට වැඩි පිරිස තරුණ කාන්තාවන් වේ.

04. ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කිරීමේ දී ප්‍රාදේශීය, භූගෝලීය, සමාජීය, පාරිසරික ආදී යෝග්‍යතාවය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම හා වෙළඳපොළ වටිනාකම පිළිබඳ දැනුවත් වීම.

සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මාන ආරම්භ කිරීම නිසා ව්‍යවසායකයන් හට තමන්ගේ ව්‍යාපාර කටයුතු රජයේ හෝ වෙනත් ආයතනයක, සංවිධානයක මත යැපීමක් නොමැතිව ස්වාධීන ලෙස පවත්වා ගැනීමේ හැකියාව ලැබී තිබේ. එවැනි ස්වයං රැකියා ව්‍යාපාර කිහිපයක් සඳහා උදාහරණ පහත දැක්වේ.

- ✓ මැටි බහුලව ඇති ප්‍රදේශ වල මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සකස් කිරීම
- ✓ කුරුණෑගල ප්‍රදේශයේ ජපන් ජබර ආශ්‍රිතව අත් බැග් නිෂ්පාදනය (මෙම නිෂ්පාදන ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව රුපියල් 500 – 600 ක් පමණ

වන අතර කොළඹ ප්‍රදේශයේ රුපියල් 7000 – 7500 ක ඉහළ මිලකට අලෙවි වීම)

- ✓ පොල්කටු ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන (වර්තමානයේ පොල්කටු ආශ්‍රයෙන් නෙළුම් කුළුණ නිර්මාණය කර ඇති අතර එය රුපියල් 8000 – 10000 ත් අතර මිලක් වන අතර එය මිලදී ගන්නා ප්‍රමාණය අවම වන අතර ඒ ආශ්‍රිත කුඩා Keytac මිලදී ගැනීම ඉහළ මට්ටමක පවතී.)

05. අඛණ්ඩව ආදායමක් උපයාගත හැකි රැකියාවක් වීම.

බොහෝ පිරිස් ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කළ පමණින්ම ඉක්මන් ආදායම් බලාපොරොත්තු වේ. නමුත් බොහෝ රැකියාවන් එසේ නොවේ. අතරමැදි නවතා දමන ස්වයං රැකියා විශාල ප්‍රමාණයක් ඇත. අවම වශයෙන් රු : 30000 ත් 50000 ත් අතර මුදලක් මාසිකව උපයා ගත හැකි ව්‍යවසායකයන් වෙළඳපොළ තුළ ස්ථාවරව පවත්වා ගත හැකි වේ.

උදා - : සෞභාග්‍යා නිෂ්පාදන ගම්මාන නිර්මාණය තුළින් ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ බුලත් වගා කරුවෙකු මාසයකට රුපියල් ලක්ෂ 04 ක මුදලක් උපයා ගනී. එවැනි ව්‍යාපෘතියක තිරසරභාවය පිළිබඳ ගැටලු පැන නොනගී.

06. වර්තමානයේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ණය පොළී අනුපාතය වැඩි වුව ද ස්වයං රැකියා

වල නිරතවන්නන් සඳහා 4% - 7% අතර පොළී අනුපාතයන් යටතේ ණය ලබා දීමට ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් ශ්‍රී ලංකා මහබැංකුව මගින් සලසා ඇත.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශය, ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය අංශය හා කෘෂිකාර්මික හා සත්ව පාලන අංශය වෙත ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම, ණය ඇප ආවරණ සහ පොළී සහනාධාර සැපයීම හා ණය පරිපූරක සේවා සැපයීම සිදු කරනු ලැබේ. ඒ යටතේ ණය යෝජනා ක්‍රම 11 ක් හඳුන්වා දී ඇත. එම ණය යෝජනා ක්‍රම පහත දැක්වේ.

- I. සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමය
- II. ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධන මූලාරම්භක ණය යෝජනා ක්‍රමය - අදියර II
- III. කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගීත්ව වැඩසටහන
- IV. අත්වැල ණය යෝජනා ක්‍රමය
- V. ස්වශක්ති ණය යෝජනා ක්‍රමය
- VI. දිළිඳුකම පිටුදැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය - වක්‍රීය අරමුදල
- VII. නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය
- VIII. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් සඳහා වන කාරක ප්‍රාග්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය
- IX. සෞභාග්‍යා COVID –19 පුනරුද සහන ණය යෝජනා ක්‍රමය -අදියර I
- X. සෞභාග්‍යා COVID –19 පුනරුද සහන ණය යෝජනා ක්‍රමය-අදියර II
- XI. ණය ඇප ආවරණ සහ පොළී සහන ණය යෝජනා ක්‍රමය

07. සහන කාලයක් යටතේ සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දෙන අතර විශේෂයෙන් වර්තමාන තත්වය පදනම් කර ගනිමින් නව නිෂ්පාදන හඳුන්වා දිය යුතු බව මහජන බැංකුව මඟින් අදහස් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

වර්තමාන තත්වය පදනම් කර ගනිමින් කෘෂිකර්මාන්තය කෙටි කාලීන ආහාර නිෂ්පාදනයට යොමු කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීම සිදු කරනු ලබයි. වගාවන් සාරථක කර ගැනීමෙන් පසු ණය මුදල ගෙවිය හැක. ණය අය කර ගැනීම සඳහා සහන කාලයක් ලබා දීම මෙයින් ගමා වේ. ව්‍යවසායකයන්, ස්වයං රැකියාකරුවන් ස්වයං විනයක් ඇතිව කටයුතු කළ යුතුය. ව්‍යාපාරයක් සඳහා ණය මුදලක් ලබා ගැනීමට උනන්දු වුව ද ඒ සඳහා ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ යෝජනාවක් සකස් කර ගැනීමට බොහෝවිට නොදැනී. තමන්ගේ ව්‍යාපාරය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් නොමැතිව මාතෘකාව පමණක් සකස් කර ණය යෝජනා සඳහා ඉදිරිපත් වීම දක්නට ලැබේ. එවැනි

වාර්තා සඳහා ණය නිකුත් කිරීමේ ගැටලුවක් පවතී. හොඳ හා ශක්‍ය ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කරන්නේ නම් එහි තක්සේරුව අනුව ණය මුදල ඉතා ඉක්මණින් ලබා ගත හැකිය.

08. විවිධ ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍ර වල පුහුණුව, දැනුම පවතින අය විධිමත් මූල්‍ය ආයතන වෙත යොමු කිරීම .

විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් පිළිබඳ පුහුණුවක් දැනුමක් ඇති NVQ 4 මට්ටමේ පුහුණුලාභීන්ට බැංකු මඟින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දෙනු ලැබේ. ඉන් බැහැර පුද්ගලයින් විධිමත් ලියවිලි සහිතව, ඇපකරුවන් සහිතව ණය ලබා ගැනීමට ඇති නොහැකියාවන් නිසා බොහෝ පුද්ගලයින් අවිධිමත් ක්‍රම මඟින් මුදල් ලබා ගැනීමට උත්සාහ දරනු ලබයි.

05. හඳුනාගත් ගැටලු හා යෝජනා

හඳුනාගත් ගැටලු	නිර්දේශ හා යෝජනා
<p>01. ව්‍යවසායකයින් සතුව විවිධ ස්වයං රැකියා ක්ෂේත්‍ර වල පුහුණුව, දැනුම පැවතිය ද මූල්‍ය පහසුකම් පිළිබඳ දැනුවත් භාවය අවම වීම හා අවම පොළී අනුපාතයන් යටතේ මූල්‍ය තාක්ෂණය ලබා දෙන විධිමත් මූල්‍ය පද්ධතියක් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය අවම වීම.</p>	<p>වර්තමායේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ණය පොළී අනුපාතය වැඩි වුව ද ස්වයං රැකියා වල නිරතවන්නන් සඳහා 4% - 7% අතර පොළී අනුපාතයන් යටතේ ණය ලබා දීමට ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් ශ්‍රී ලංකා මහබැංකුව මඟින් සලසා දී ඇති අතර ණය යෝජනා ක්‍රම 11 ක් හඳුන්වා දී ඇත. නමුත් මේ පිළිබඳ දැනුවත්භාවය අඩුය. එම නිසා ස්වං රැකියා පිළිබඳ ව්‍යවසායකයින් දැනුවත් කිරීම මෙන් ම ඒ සඳහා සහනදායී ණය යෝජනා ක්‍රම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සිදු කළ යුතුය.</p>

<p>02.කණ්ඩායම් ණය ක්‍රම හඳුන්වා දීම.</p>	<p>කණ්ඩායම් ණය ක්‍රමය බලාදේශයේ “ග්‍රාමීන්” ව්‍යාපාරය ආදර්ශයක් ලෙස ගෙන ආරම්භ කරන ලදී. කුඩා කණ්ඩායම් සාමාජිකයින්ගේ ඇපවීමක් මත ණය මුදල් නිකුත් කිරීම මෙහි දී සිදු කෙරේ. මෙම ක්‍රමය පවත්වාගෙන යාමේ දී ණයලාභීන් බලගැන්වීම හා සෘජු අධීක්ෂණය වැදගත් වේ. ලංකාවේ සමෘද්ධි හා සංවර්ධන බැංකු ආශ්‍රිතව කුඩා කණ්ඩායම් ණය ක්‍රමය පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. මෙම කණ්ඩායම් ණය ක්‍රමය සමඟ වෙළඳපොළ සොයා ගැනීම, තාක්ෂණික සහාය, ව්‍යාපෘති වාර්තා සකස් කර ගැනීම ආදී සහාය ද අනෙකුත් වාණිජ බැංකු මගින් ප්‍රජා මට්ටමේ බැංකු පද්ධතිය වෙත ලබා දිය හැකිනම් එය ඉතා වැදගත් වේ.</p>
<p>03.සමෘද්ධි බැංකු පද්ධතිය ක්‍රමවත් කිරීම , ණය හා ව්‍යාපෘති පසු විපරම.</p>	<p>සමෘද්ධි බැංකු පද්ධතිය රට පුරා ව්‍යාප්තව ඇත. දිළිඳුකම පිටු දැකීමේ ප්‍රධාන මෙවලමක් ලෙසත් ස්වයං රැකියා අවස්ථා දියුණු කර ගැනීමට සමෘද්ධි බැංකු පද්ධතිය මගින් විශාල සේවාවක් සැපයිය හැකිය. ඒ සඳහා පුළුල් ශක්‍යතාවයක් සහිත තරුණ පිරිස් බැංකු පද්ධතිය වෙත ආකර්ශනයක් ඇති වන පරිදි ක්‍රියා කළ යුතුය. ඔවුන් සඳහා විවිධ තාක්ෂණික පහසුකම් ද සැපයීම වැදගත් වේ.</p>
<p>04. ව්‍යවසායකයින්ගේ මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ දැනුවත් භාවය අවම වීම.</p>	<p>ව්‍යවසායකයින් තුළ මූල්‍ය විනය ඇතිකරලීම සඳහා සුදුසු නව ක්‍රමෝපායන් හඳුන්වා දීම හා මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය වර්ධනයට ණය සම්පත්දායකයින් මගින් කටයුතු කිරීම.</p>
<p>05.ණය ලබා දීමේ දී ආරක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දීම.</p>	<p>විවිධ හේතූන් (ස්වභාවික විපත්/ විවිධ පුද්ගලයින්ගේ ක්‍රියාකලාප) මත ව්‍යාපාර බිඳවැටීම නිසා මෙවැනි අවස්ථා වල ණය රක්ෂණ වැනි ක්‍රම මගින් ඔවුන් නැවත දිරිමත් කිරීම හා එමගින් ඔවුන්ගේ දිවි පැවැත්ම නැවත යහපත් මට්ටමකට ගෙන ඒමට හැකි වේ.</p>

<p>06. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් භාවිතය වර්ධනය නොවීම.</p>	<p>මෙහි දී ගිණුම් තබා ගැනීම, පුරෝකථනයන් සිදු කිරීම ආදිය සරළ තාක්ෂණික යෙදවුම් භාවිතා කිරීම මගින් ඉටු කර ගත හැකිය. එමෙන් ම භාණ්ඩ ඇණවුම් කිරීම හා බෙදාහැරීම ද කාර්යක්ෂමව ඉටු කර ගත හැකිය. මෙහි දී භාණ්ඩ ඇණවුම් කිරීමේ දී හා මිලදී ගැනීමේ දී ඇතිවන ප්‍රමාදයන් හා පිරිවැය අවම කර ගත හැකිය. (Usage of information and Communication Technology)</p>
<p>07. ව්‍යාපාරයේ දී තමාගේ හා පවුලේ ශ්‍රමය වෙන් වශයෙන් ගණනය නොකිරීම.</p>	<p>ස්වයං රැකියාවක නිරතවන බොහෝ දෙනා සිය පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ ශ්‍රමය ඊට භාවිතා කරනු දක්න ලැබේ. නමුත් සුලභව දක්නට ලැබෙන තත්වයක් වනුයේ පවුලේ ශ්‍රමය ගිණුම්කරණයේ දී වෙන්ව සලකා ගිණුම් තබා ගැනීමක් සිදු නොවීමය. එය වළක්වාගෙන පවුලේ ශ්‍රමයේ වටිනාකම ද ගිණුම්ගත කිරීමෙන් සත්‍ය පිරිවැය හා ආදායම් තත්වයන් විශ්ලේෂණය කළ හැක.</p>
<p>08. ව්‍යවසායකයින් දිරිමත් කිරීම.</p>	<p>අවුරුදු 05 ක් තුළ 80% ක් ව්‍යාපාර බිඳ වැටීමට ලක් වේ. එයින් 15% ක් ලාභත් පාඩුත් නොලබන ව්‍යාපාර වන අතර මේවායේ වර්ධන වේගය 5% කි. මේ හේතුවෙන් බිඳ වැටෙන ආයතන හා ලාභ පාඩු නොලබන ව්‍යාපාර වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. ක්ෂුද්‍ර ව්‍යාපාර වලින් අපේ රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ලැබෙන්නේ 5% දායකත්වයක් වන අතර එය 25% - 40% ත් අතර ප්‍රමාණයකට ඉහළ නැංවිය යුතුය. ඒ සඳහා ව්‍යවසායකයන් දිරිමත් කිරීමේ වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම සුදුසුය.</p>

<p>09.ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කිරීමට පෙර ඒ පිළිබඳ දැනුවත්භාවය අවම මට්ටමක පැවතීම හා නිෂ්පාදන අලෙවිය පිළිබඳ නොදැනුවත්කම.</p>	<p>නිෂ්පාදන බෙදාහැරීම සඳහා මුළු නිෂ්පාදන පිරිවැයෙන් 40% ක ප්‍රමාණයක් වැය වේ. එයින් සිල්ලර අලෙවිය සඳහා 20%ත් 25% ත් අතර ප්‍රමාණයක් ද සුපිරි වෙළඳසැල් සඳහා 45% ක ප්‍රමාණයක් ද වැය වේ. ඉතිරි ලාභාන්තිකයෙන් සෘජු නිෂ්පාදන පිරිවැය සපුරා ගැනීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් ව්‍යවසායකයින් බොහෝ අපහසුතාවයට පත් වන අතර කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වල ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි ද අහිතකර බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබේ. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් පිරිවැය අවම කර ගැනීමට තාක්ෂණික ක්‍රම මෙන්ම විකල්ප ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීමට උත්සාහ කළ යුතු අතර ව්‍යාපාර උපදේශක ආයතන වල සහාය ඒ සඳහා ලබාදිය යුතුය.</p>
<p>10.ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට සහාය දෙන ආයතන පැවතිය ද ඒවා ඉදිරියට පවත්වාගෙන යෑමට ඒවාහි මැදිහත් වීම අවම වීම.</p>	<p>ව්‍යාපාර සඳහා පහසුකම් සලසන ආයතන වල බාහිර පාර්ශව සඳහා උපදේශකවරුන් නිර්මාණය කිරීම හා උපදේශක සංවිනයක් ස්ථාපනය කිරීම. එම උපදේශකවරුන් මගින් ව්‍යාපාර වල පවතින ගැටලු හඳුනා ගැනීම පහසු වීම.</p>
<p>11.අවිධිමත් ණය (Informal credit) ක්‍රමයන් කෙරෙහි යොමු වීම .</p>	<p>සාමාන්‍ය බැංකු පද්ධතිය තුළ ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කිරීමට ණය මුදල් ලබා දීම සඳහා මැලිකමක් දක්වනු ලැබේ .මෙම හේතුව නිසා බොහෝ පිරිස් අවිධිමත් ණය (Informal credit) ක්‍රමයන් කෙරෙහි යොමු වීම දක්නට ලැබේ. මෙම අවිධිමත් ණය වල ආවස්ථික පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර හුවමාරු පිරිවැය පහළ මට්ටමක පවතී. මේ මගින් දීර්ඝකාලීන අධික ණයගැති තත්වයන් නිර්මාණය වේ. එම තත්වය නැති කරලීම සඳහා ඒ පිළිබඳ ව්‍යවසායකයින් දැනුවත් කිරීම සිදු කළ යුතුය.</p>

12.කුඩා, මධ්‍යම හා මහා පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් එකිනෙකට සම්බන්ධව කටයුතු නොකිරීම.

අපනයන කරුවන් 3700 ක් පමණ ලංකාවේ සිටින අතර එයින් 90% ට වැඩි පිරිසක් කුඩා හා මධ්‍යම ව්‍යවසායකයින් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මහා පරිමාණ ව්‍යාපාර අවම ප්‍රමාණයක් පවතී. මෙම පිරිස් එකිනෙකට සම්බන්ධ වන ලෙස සබැඳියක් (Link) සකස් කළ යුතුය. එමෙන් ම රටක දළ දේශීය නිෂ්පාදනය වර්ධනය කිරීමට 3% ක කුඩා හා මධ්‍යම ව්‍යවසායකයින්ගේ දායකත්වයක් තිබිය යුතු අතර ලංකාවේ දැනට පවතින්නේ සියයට දශම හතරකි (0.4%). එම නිසා මෙම තත්වය වර්ධනය කළ යුතුය.